

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ
ФІНАНСОВИХ І ПРОДОВОЛЬЧИХ ВИКЛИКІВ
ДЛЯ УКРАЇНИ»**

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

2024 р.
м. Київ

УДК 339.9:338.43:338.124:338.23(477)

Міжнародна економіка в умовах фінансових і продовольчих викликів для України. Збірник тез Міжнародного науково-практичного семінару 27 лютого 2024 року. К.: НУБіП України. 2024. 76 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами Міжнародного науково-практичного семінару, який відбувся в навчально-науковій лабораторії «AGMEMOD» на економічному факультеті Національного університету біоресурсів і природокористування України.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори

© Національний університет біоресурсів
і природокористування України, 2024

© Колектив авторів, 2024

Комарова Н. А.

*здобувач першого рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка»,
спеціальності 051 «Економіка»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Перевода Ю. А.

*к.г.н., доцент кафедри глобальної економіки
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

ВПЛИВ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ НА УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ

Зі вступом України до Світової організації торгівлі (СОТ) країна завершила важливий етап інтеграції у світову торговельну систему. Україна прагне формувати свою торговельну політику на основі міжнародно визначених норм і правил, одночасно використовуючи можливості, які надає їй вступ до СОТ. Зокрема, статус такого членства дозволяє Україні використовувати майданчик СОТ для відстоювання національних торгових інтересів у рамках участі в роботі комітетів і підкомітетів СОТ, розширювати участь у багатосторонніх міжнародних переговорах щодо подальшої лібералізації торгівлі, захищати національних виробників і використовувати можливості міжнародного механізму розв'язання торговельних спорів. Членство в СОТ заохочує до гармонізації законів та нормативних актів, уникнення дублювання, усунення невідповідностей та внесення змін з метою подальшої лібералізації торгівлі та суміжних секторів. Це складний і тривалий процес, але для країни немає іншого шляху, окрім як працювати в рамках СОТ, яка надає можливості підвищити ефективність торгівлі з країнами-членами.

Розвиток зовнішньої торгівлі України залежить від низки факторів, окрім членства в СОТ. До них належать світова економічна ситуація, темпи реструктуризації та модернізації української економіки, світові та регіональні тенденції розвитку окремих галузей та виробництв. Здобутком членства в СОТ є його позитивний вплив на національну політику та відповідні інститути.

Проведення регулятивної політики України в сфері торгівлі та суміжних галузях у відповідність нормам та вимогам СОТ означає на практиці запровадження та дотримання правил поведінки ринкового типу. Розробка та імплементація таких законодавчих та регулятивних актів є досить складним процесом, що вимагає значних зусиль, але, з іншого боку, приєднання до СОТ забезпечує корисні стимули перегляду законів та регулятивних правил в напрямку їх цілісності, який би за інших умов міг би й не мати місця в країні, що вступає в СОТ. Вступ України до СОТ позитивно вплинув на гармонізацію торговельно-орієнтованого законодавства з договірно-правовою системою СОТ і сприяв активізації торговельних відносин з країнами-членами Організації, на яку припадає 95 % світової торгівлі. Загальний аналіз експортних операцій з товарами після приєднання України до СОТ свідчить про позитивний вплив на просування української продукції на зовнішні ринки.

Членство України у СОТ стало потужним стимулом реформування торговельного режиму країни, формування прозорості та передбачуваної регуляторної політики, що сприятиме розвитку вітчизняного підприємництва, у тому числі через вихід на зовнішні ринки. Насамперед цьому сприяла реалізація комплексу заходів з адаптації української економіки до вимог СОТ.

Набувши членства у СОТ, Україна отримала можливість брати безпосередню участь у багатосторонніх торговельних переговорах раунду Доха-Розвиток та переговорах з питань приєднання до СОТ нових членів для реалізації інтересів держави у торговельно-економічній сфері.

Участь в інформаційній системі СОТ та використання переваг від участі у системі завчасного обміну інформацією надало можливість доступу українських підприємств до інформації та джерел отримання інформації щодо змін у торговельних режимах членів СОТ, ініціювання діалогу та обговорень з метою покращення умов торгівлі. Ключовою проблемою в умовах членства України в СОТ залишається необхідність реалізації структурних реформ вітчизняної економіки у такий спосіб, який би гарантував покращення ефективності промислового та сільськогосподарського виробництва шляхом оперативної

трансформації імпульсів від внутрішнього та зовнішнього ринків в економічні відносини та впровадження новітніх технологій. Аналіз зовнішньоекономічних відносин України свідчить, що вступ держави до СОТ сприяв адаптації торговельного законодавства України з договірно-правовою системою СОТ та спонукав до інтенсифікації торговельних відносин з країнами-членами.

Проблеми, що пов'язують зі вступом України до СОТ, які в першу чергу стосуються загроз для вітчизняного виробника на внутрішньому ринку, насправді, є наслідками глобалізації та існують незалежно від членства країни у СОТ. Значне загострення конкуренції через розширення зовнішньоторговельної діяльності є об'єктивним процесом, який торкається всіх країн-учасниць міжнародної торгівлі. В цих умовах основним завданням держави є створення таких умов для вітчизняних виробників, щоб вони могли ефективно використовувати можливості власного розвитку. При цьому важливо взяти до уваги, що СОТ надає дієві механізми для захисту внутрішнього ринку від недобросовісної торговельної діяльності та неякісної імпоротної продукції. Україна відповідно до угод СОТ та національного законодавства може використовувати такі захисні заходи, як квотування, спеціальне мито, антидемпінгові заходи, компенсаційні заходи. Світова організація торгівлі впливає на українську економіку в різних аспектах, зокрема:

1. Зовнішньоекономічні зв'язки: Участь в СОТ відкриває для України можливості для розширення експортних ринків та збільшення обсягів зовнішньої торгівлі. Членство в цій організації сприяє зниженню митних бар'єрів, створює стабільне правове середовище для торгівлі та захищає права та інтереси українських експортерів на міжнародному рівні.

2. Розвиток експортної імпортозаміщення: Участь в СОТ спонукає українських виробників до підвищення конкурентоспроможності своїх товарів та послуг на світових ринках. Це може стимулювати модернізацію та підвищення якості продукції, а також розвиток нових галузей промисловості.

3. Інвестиції та технологічний обмін: Участь в СОТ сприяє залученню іноземних інвестицій та технологій до України через створення сприятливого

клімату для бізнесу та зменшення торговельних обмежень. Це може сприяти розвитку інфраструктури, створенню нових робочих місць та підвищенню ефективності виробництва.

4. Зміна структури економіки: Участь в СОТ може вплинути на структуру української економіки, спонукаючи до переорієнтації виробництва на більш конкурентоздатні галузі та товари, які мають попит на світових ринках.

5. Виклики та можливості: Членство в СОТ також ставить перед Україною виклики, такі як необхідність відповідати міжнародним торговельним стандартам, забезпечення якості продукції та дотримання прав людини та праці. Проте це також надає можливість отримати підтримку та допомогу від інших країн у вирішенні цих завдань.

Ми дійшли висновку, що вплив СОТ на українську економіку може бути багатограним, залежно від того, як країна використовує можливості, які вона надає, та як ефективно вона вирішує виклики, пов'язані з членством в цій організації. На сьогодні залишається ряд питань щодо виконання зобов'язань, взятих Україною при вступі до СОТ, які потребують вирішення шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів. До них відноситься перегляд переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації, для вилучення з нього товарів із низьким рівнем ризику; вилучення з зазначеного переліку харчової продукції; проведення комплексу невідкладних заходів, спрямованих на запровадження санітарних та фіто санітарних заходів, ґрунтуючись на стандартах, директивах та рекомендаціях Міжнародного епізоотичного бюро та Міжнародної конвенції захисту рослин.

Список використаних джерел:

1. Пахомова Н. І. Деякі наслідки інтеграції України у світову торговельну систему в результаті приєднання до світової організації торгівлі (СОТ). URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=757>.

2. Вдовенко Н., Хижняк Ю. Сучасна парадигма регулювання розвитку галузей аграрного сектору в умовах глобального дефіциту продовольства. ScienceRise. 2015. № 2/3 (7). С. 20–26.